

Leerlingen discussiëren over de Holocaust

Stel dat u terug kunt in de tijd: zou u deze baby vermoorden?

Van onze verslaggever
Haro Kraak

AMSTERDAM 'Hell yeah!', antwoordde presidentskandidaat Jeb Bush deze week op de vraag van *The Huffington Post* of hij baby Hitler zou vermoorden. Althans, als hij de kans kreeg terug in de tijd te reizen naar het Oostenrijkse Braunau am Inn in 1889. 'Het zou gevaarlijke gevolgen kunnen hebben voor het verdere verloop van de geschiedenis, maar ik zou het doen.'

Deze klassieke vraag houdt Amerika bezig sinds *The New York Times* eind oktober de kwestie had voorgelegd aan lezers en de resultaten in een grafiekje rondstuurde op sociale media: 42 procent antwoordde ja.

In de dagen daarna werd #baby-hitler trending topic en verscheen in Amerika het ene na het andere essay waarin bloedserieus tot schijtlollig op deze kwestie werd ingegaan. Want ja, wat heeft dat eigenlijk voor gevolgen in het heden, baby Hitler vermoorden?

Nog afgezien van de vraag of tijdreizen technisch mogelijk is, kun je ook twijfels hebben of het beïnvloeden van de historie mogelijk is. De grootvaderparadox is het bekendste tijdreisprobleem: stel dat je terug in de tijd zou gaan om je grootvader te vermoorden,

Baby Hitler. Trending topic in America. Foto Bundesarchiv

voordat je moeder of vader ooit verwekt was. Kan dat wel? Zodra je de daad begaat, besta jij immers ook niet meer.

Dit idee heet het 'Novikov zelf-consistentieprincipe'. Als je baby Hitler vermoordt, elimineer je tegelijkertijd jouw reden om terug in de tijd te reizen. Bovendien, mocht je wel slagen om de geschiedenis te herschrijven, zijn de gevolgen van de moord niet te overzien.

In de roman *The Primal Solution* probeert een Joodse wetenschapper via 'mindcontrol' Hitler zichzelf te laten verdrinken. De poging mislukt en Hitler herkent de kwade kracht als Joods, wat het antisemitisme in hem doet oplaaien. En in een aflevering van scifiserie *The Twilight Zone* gaat een vrouw terug in de tijd om de jonge Adolf te vermoorden. Het lukt haar, maar Hitlers moeder adopteert een ander kind, dat uiteindelijk leider van de nazi's wordt en de Holocaust alsnog initieert.

Ook is het mogelijk dat het economische en politieke klimaat destijds hoe dan ook een Holocaust had ontketend. Hitler opereerde niet alleen en was niet de eerste antisemiet in de jaren dertig. En als je toch teruggaat in de tijd zou je net zo goed het verdrag van Versailles kunnen herschrijven, twitterde journalist Hayes Brown.

Weer een andere aanpak kwam van talkshowhost Stephen Colbert. 'Ik zou hem van zijn ouders afnemen en hem met liefde opvoeden in een veilige omgeving. Ik zou Hitler scherp in de gaten houden en hem niet toestaan lid te worden van een groepering waar je een uniform moet dragen. Bovenal zou ik hem leren dat we problemen niet met geweld oplossen.'

Perspectief
docent

Perspectieven
van de
leerlingen

Geen spannende verhalen maar een gruwelijke geschiedenis

Eerst de feiten.....

- Adhv feiten en egodocumenten
 - <http://www.fallen.io/>
 - Ooggetuigen-verslagen
 - Gruwelijke beelden (?)
- Doel:
 - In krijgen feitelijk beeld van de holocaust
 - In verwonderen zich, stellen vragen

Dan de discussie.....

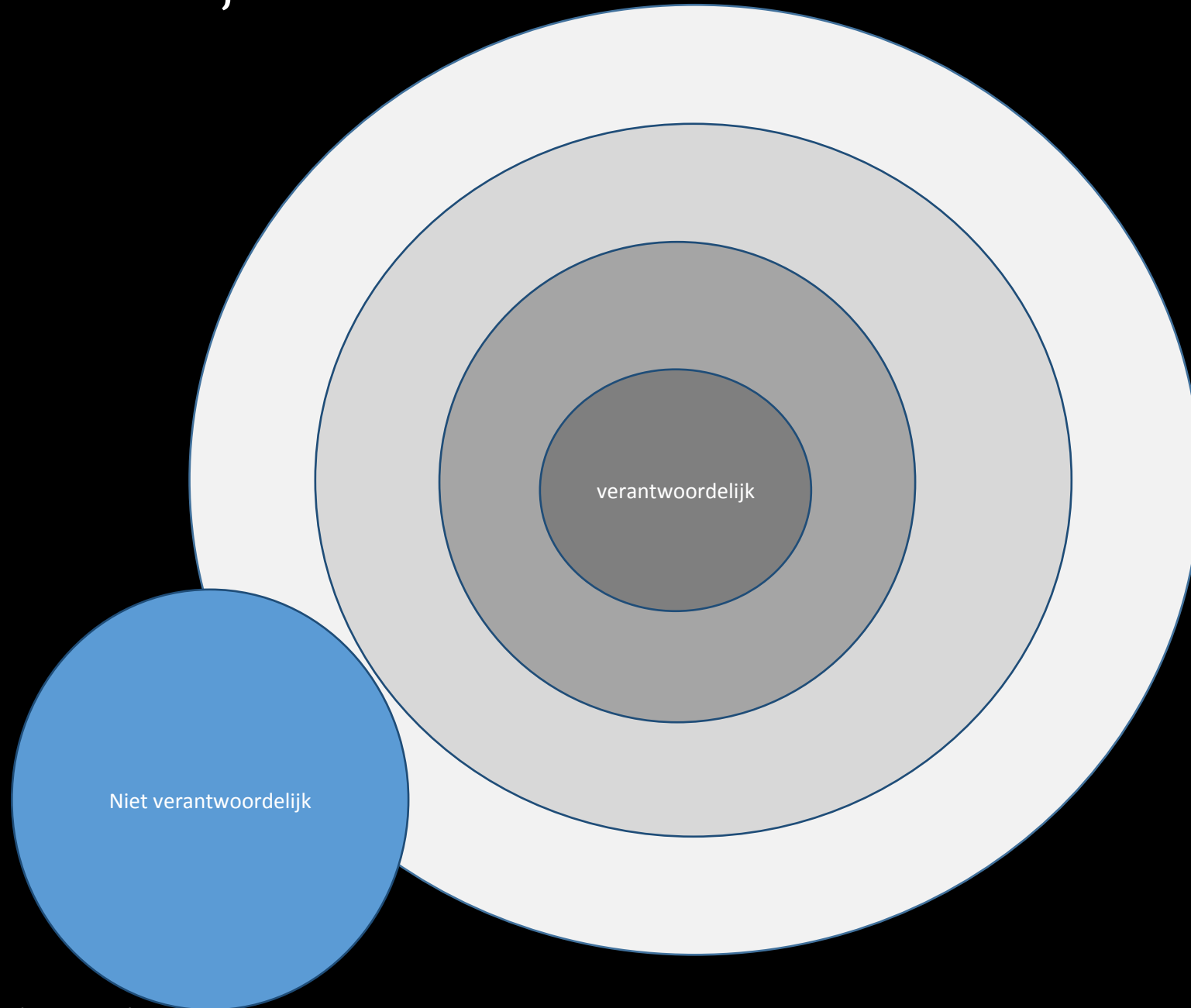
Multi-perspectiviteit en de holocaust

- Ruimte voor eigen meningsvorming
- Meerdere perspectieven tonen

Wie kun je verantwoordelijke stellen voor de Holocaust?

- Eigen mening
- Verschillende schoolboeken
- Discussie

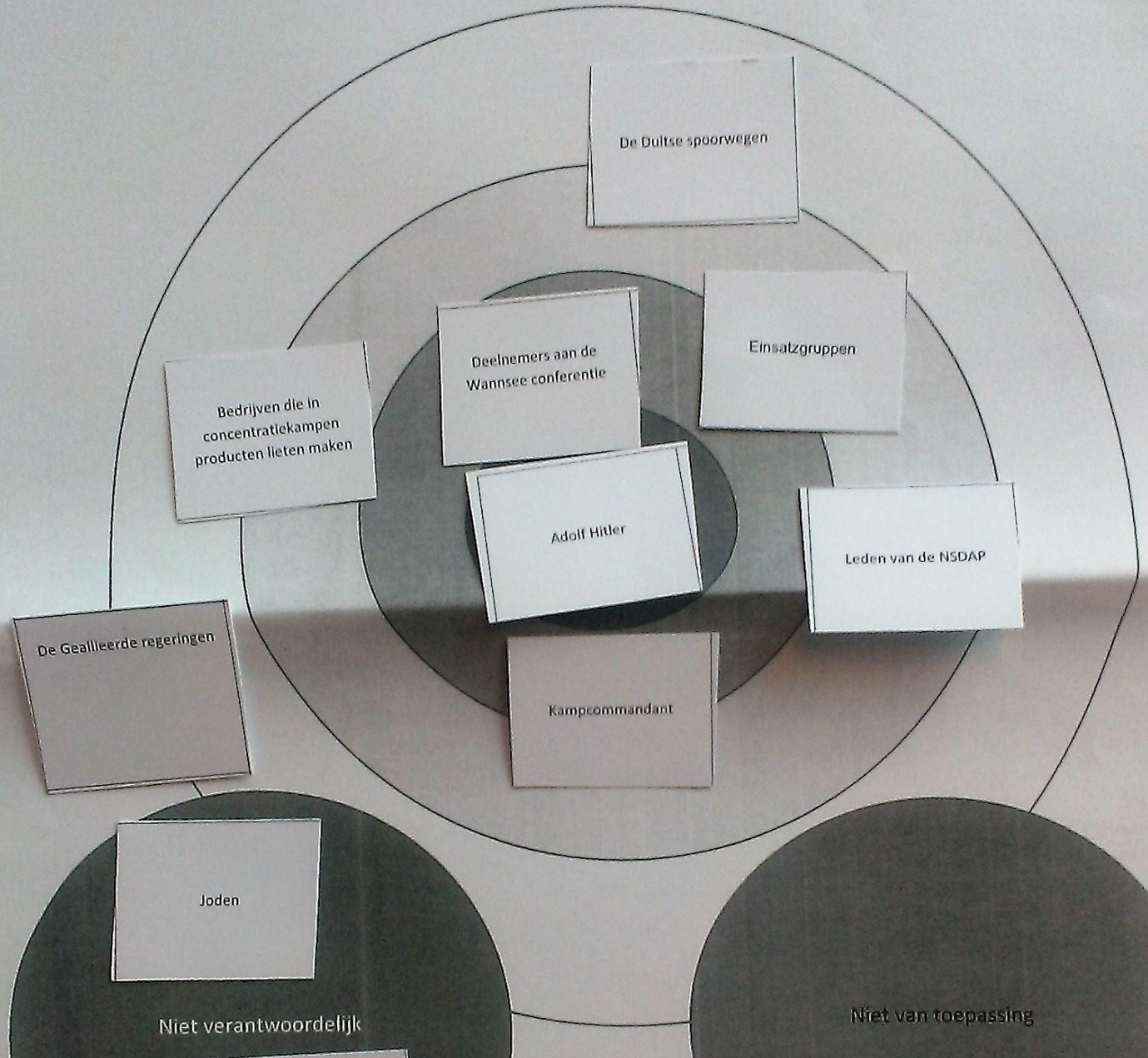
Wie was verantwoordelijk voor de holocaust?

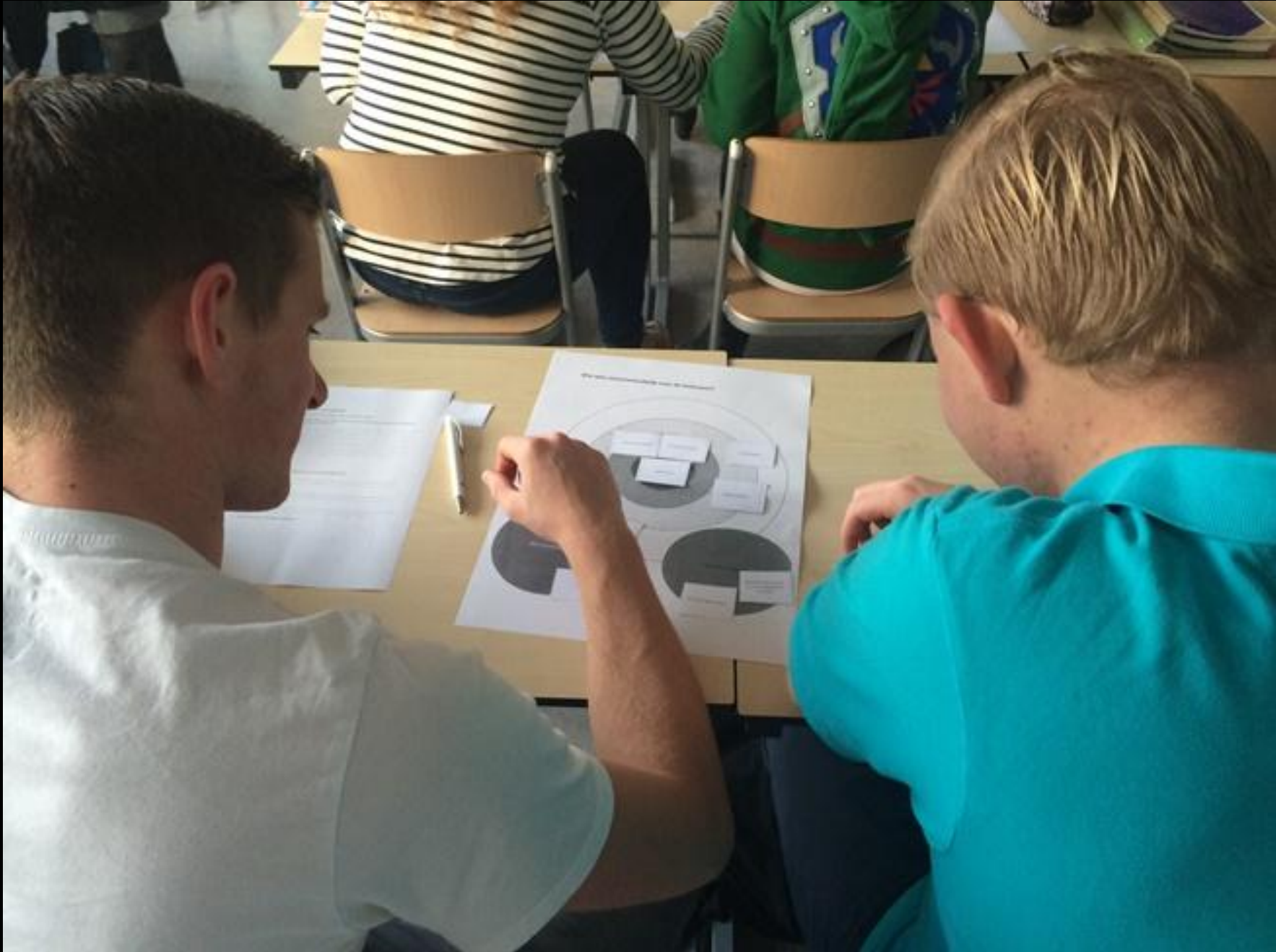

Stap 1

- Leerlingen maken in groepjes van twee een eigen afweging
- Doel:
 - nuancering goed-fout
 - Inzicht in schuldvragen
 - Gesprek over holocaust op veilige manier op gang brengen

Wie was verantwoordelijk voor de holocaust?

Stap 2

- Teksten (bijv. schoolboeken)
- In zoeken verantwoordelijken
- In schema plaatsen

- Doel:
 - Zien dat ook in schoolboeken/bronnen verschillende interpretaties mogelijk zijn
 - Vergelijken van eigen oordeel met het perspectief van een ander

De Duitse spoorwegen

Deelnemers aan de Wannsee conferentie

Einsatzgruppen

Bedrijven die in concentratiekampen producten lieten maken

Hitler

Leden van de NSDAP

Duitse volk

Duitse leger

SS

De Geallieerde regeringen

buurlanden

Duitse

Kampcommandant

Joodse raad

Joden

Stap 3

- LIn schrijft een korte paragraaf over de schuldvraag voor een schoolboek

- Doel:
 - LIn zien dat er sprake is van keuzes /interpretaties /constructies en leren hierbij eigen keuzes maken

Klassikale discussie?

- Hoeft niet, kan wel
- Makkelijk:
 - Over plaatsen van kaartjes
- Moeilijker:
 - Over morele implicaties
 - Relatie met het heden (sluiten grenzen, sluiten ogen)

Stel dat u terug kunt in de tijd: zou u deze baby vermoorden?

Van onze verslaggever
Haro Kraak

AMSTERDAM 'Hell yeah!', antwoordde presidentskandidaat Jeb Bush deze week op de vraag van *The Huffington Post* of hij baby Hitler zou vermoorden. Althans, als hij de kans kreeg terug in de tijd te reizen naar het Oostenrijkse Braunau am Inn in 1889. 'Het zou gevaarlijke gevolgen kunnen hebben voor het verdere verloop van de geschiedenis, maar ik zou het doen.'

Deze klassieke vraag houdt Amerika bezig sinds *The New York Times* eind oktober de kwestie had voorgelegd aan lezers en de resultaten in een grafiekje rondstuurde op sociale media: 42 procent antwoordde ja.

In de dagen daarna werd #babyhitler trending topic en verscheen in Amerika het ene na het andere essay waarin bloedserieus tot schijtlollig op deze kwestie werd ingegaan. Want ja, wat heeft dat eigenlijk voor gevolgen in het heden, baby Hitler vermoorden?

Nog afgezien van de vraag of tijdreizen technisch mogelijk is, kun je ook twijfels hebben of het beïnvloeden van de historie mogelijk is. De grootvaderparadox is het bekendste tijdreisprobleem: stel dat je terug in de tijd zou gaan om je grootvader te vermoorden,

Baby Hitler. Trending topic in America. Foto Bundesarchiv

voordat je moeder of vader ooit verwekt was. Kan dat wel? Zodra je de daad begeeft, besta jij immers ook niet meer.

Dit idee heet het 'Novikov zelf-consistentieprincipe'. Als je baby Hitler vermoordt, elimineer je tegelijkertijd jouw reden om terug in de tijd te reizen. Bovendien, mocht je wel slagen om de geschiedenis te herschrijven, zijn de gevolgen van de moord niet te overzien.

In de roman *The Primal Solution* probeert een Joodse wetenschapper via 'mindcontrol' Hitler zichzelf te laten verdrinken. De poging mislukt en Hitler herkent de kwade kracht als Joods, wat het antisemitisme in hem doet oplaaien. En in een aflevering van scifiserie *The Twilight Zone* gaat een vrouw terug in de tijd om de jonge Adolf te vermoorden. Het lukt haar, maar Hitlers moeder adopteert een ander kind, dat uiteindelijk leider van de nazi's wordt en de Holocaust alsnog initieert.

Ook is het mogelijk dat het economische en politieke klimaat destijds hoe dan ook een Holocaust had ontketend. Hitler opereerde niet alleen en was niet de eerste antisemiet in de jaren dertig. En als je toch teruggaat in de tijd zou je net zo goed het verdrag van Versailles kunnen herschrijven, twitterde journalist Hayes Brown.

Weer een andere aanpak kwam van talkshowhost Stephen Colbert. 'Ik zou hem van zijn ouders afnemen en hem met liefde opvoeden in een veilige omgeving. Ik zou Hitler scherp in de gaten houden en hem niet toestaan lid te worden van een groepering waar je een uniform moet dragen. Bovenal zou ik hem leren dat we problemen niet met geweld oplossen.'